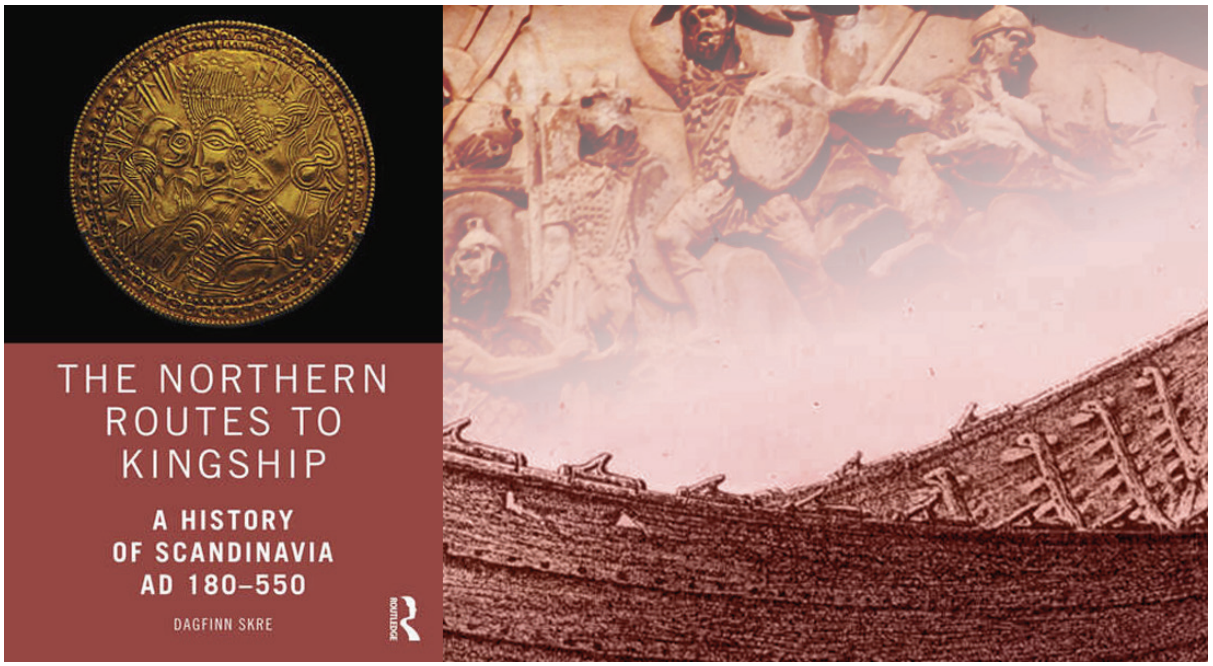
Routes and Roots: The Northern Routes to Kingship

Seminar med udgangspunkt i *The Northern Routes to Kingship. A History of Scandinavia AD 180-550* af Dagfinn Skre

2. dec. 2026, kl. 9:30–15:30

Sted: Søndre Campus, auditorium 4A.0.69

Zoom-link:
https://ucph-ku.zoom.us/j/66516639963?pwd=fFyzZJQ5zBpGrH13NdiYNUdSdva2kK.1

Arrangør: Forskningsgruppen LexText på Institut for Nordiske Studier og Sprogvidenskab (NorS), Københavns Universitet

I *The Northern Routes to Kingship* fra 2025 har arkæolog Dagfinn Skre fra Kulturhistorisk Museum, Universitetet i Oslo sammenskrevet en syntese af forskning og evidens fra flere fagområder om en formativ, men svagt defineret periode i Nordens historie: perioden hvor de nordiske kongedømmer blev til.

Seminaret samler forskere med forskellige faglige tilgange, men interesse for emnet og perioden. Bogens hovedteser vil blive sat til diskussion ud fra såvel arkæologisk, historisk som sprogvidenskabeligt perspektiv.

Som introduktion vil Dagfinn Skre selv introducere til bogens vigtigste argumenter og konklusioner. Herunder tesen om genbosætningen af germanske lejesoldater efter Markomanner-krigene 166-180 AD og etableringen af stammen Danir, samt den evidens som findes i jernalderens personnavne og stednavne på *-lev* og *-löv*.

Bogen er digitalt tilgængelig gennem Det Kongelige Bibliotek via WAYF, og kan tilgås af ansatte på KU og andre universiteter.

Program

Pr. 24. november 2026: Opdateret program kan (når teknikken tillader det) findes på nors.ku.dk/kalender/2026/routes-and-roots/

9:30–10:00	Ankomst og kaffe
10:00–11:00	Dagfinn Skre, Kulturhistorisk Museum, Universitetet i Oslo: *Main arguments and findings in The Northern Routes to Kingship as starting point for the discussion today*
11:00–11:30	Laurine Albris, Saxo-Instituttet: *Land, lords og lev-navne. Nogle betragtninger*
11:30–12:00	Thomas Grane, Nationalmuseet: *Markomannerkrigene som katalysator – Germanske krigere i romersk tjeneste?*
12:00–12:30	Diskussionspanel: Thomas Grane, Mads Dengsø (Nationalmuseet), Kent Laursen (Vejlemuseerne)
12:30–13:15	Frokostpause
13:15–13:45	Inge Lise Pedersen, NorS: *Danernes indvandring. Genetisk diskontinuitet, men sproglig kontinuitet Er det sandsynligt?*
13:45–14:15	Klaus Johan Myrvoll, NorS: *Konge, jarl og drott – retrospektive terminologiske problem*
14:15–14:45	Krister Vasshus, Sagnlandet Lejre: *Personnavne i runeindskrifter på guldbrakteater*
14:45–15:30	Diskussionspanel: Dagfinn Skre, Michael Lerche Nielsen (NorS), Rasmus Bjørn (NorS)

Ordstyrer på dagen er professor emeritus Bent Jørgensen, NorS

Abstracts

Dagfinn Skre: Main arguments and findings in *The Northern Routes to Kingship* as starting point for the seminar discussions

The organisers have asked me to open the seminar with an overview of the book, focusing on aspects relevant to linguists and onomasticians. Given the book's size and complexity, I cannot cover every topic or conclusion, so I have limited myself to three themes:

- **The central narrative.** Following the victory in the Marcomannic Wars in AD 180, groups of mercenaries were discharged from the Roman army and travelled north to settle in Scandinavia. The most prominent sites of these groups were Gudme, Uppåkra and Sorte Muld. The main institution and rulership structure in each group was a lord with his retinue. I call them *lordships*, a second type of polity alongside the ancient tribes. Over the next 350 years, lordships initiated commodity production and developed short- and long-distance trade networks. They set Scandinavian societies on the martial path that erupted across northern Europe in the Viking Age.
- **The first Scandinavian kingdoms.** In the mid to late 5th century, the first kingdoms were established. The presentation homes in on the ethnogenesis of the Danir tribe and the founding of the Danir kingdom. Place names ending in *-lev* play a pivotal role in this account. Moving a step beyond the book's discussions, I suggest that *dǫnsk tunga* developed as a *koiné* within the multi-dialectal Danir population.
- **Personal names and social status.** The book argues that certain categories of personal names indicate the social status of the people who bore them. It further argues that each type of source containing personal names, such as place names ending in *-lev* and inscriptions on runestones, weaponry and gold bracteates, carries its own distinct social significance. These names and inscriptions thus serve as evidence for several of the book's key themes: the Danir kingdom, inheritance customs among brothers-in-arms, the composition of retinues and armies, and rulers' epithets. The latter suggest that these leaders saw themselves as embodying the ideal ruler, Óðinn.

The presentation will be given in Norwegian, with slides in English.

Laurine Albris: *Land, lords* og *lev*-navne. Nogle betragtninger

I oplægget diskuteres *lordship* ud fra to perspektiver relateret til jernalderens personnavne og stednavne: Dels præsenteres navnetypen *-lev*, og jeg diskuterer de forskningsmæssige udfordringer navnetypen repræsenterer, og de løsninger Skre forslår i bogen *Northern Routes to Kingship*.

Desuden kommer oplægget ind på kvindeligt lederskab i forhold til den samfundsforståelse der præsenteres i bogen: Hvordan skal vi tolke Rosselandstenens *Agilamundo* og hendes *eril*?

Thomas Grane: Markomannerkrigene som katalysator – Germanske krigere i romersk tjeneste?

I oplægget giver jeg et kort rids over Markomannerkrigene og brugen af germanske hjælpetropper og allierede i tilknytning til den romerske hær. Hvordan passer Dagfinn Skres teori om krigen som katalysator for større krigerbevægelser?

Inge Lise Pedersen: Danernes indvandring. Genetisk diskontinuitet, men sproglig kontinuitet. Er det sandsynligt?

Min hovedinteresse er sproget og sprogforandringerne i yngre urnordisk i det senere danske område, og jeg vil tage følgende spørgsmål op:

Står genetisk diskontinuitet og sproglig kontinuitet nødvendigvis i modsætning til hinanden?

Hvis danerne er en heterogen gruppe, men med en betydelig andel af nordgermansk herkomst, hvad siger det om deres fælles sprog? Har sprogkontakten ført til koinedannelse?

Kan en sociolingvistisk tilgang, hvor man tager udgangspunkt i sprogbrugerne, ikke i sproget, give et bud på hvorfor der sker så dybtgående sproglige ændringer i perioden?

Klaus Johan Myrvoll: *Konge, jarl* og *drott* – retrospektive terminologiske problem

I boki si legg Dagfinn Skre stor vekt på semantikken og etymologien til visse nemne for 'konge, fyrste', som gotisk *reiks*, *þiudans*, norrønt *þjóðann*, *konungr* og *dróttinn*, som han hevdar viser til ulike typar fyrstar eller herrar, etablerte til ulike tider og i ulike typar samfund.

I innlegget vert det – med utgangspunkt i den norrøne skaldediktingi – argumentert for at desse berre viser til ulike aspekt av den same fyrsten, i og med at han måtte vera ein førar for folket sitt (*þjóðann*) og for fylgjet sitt (*dróttinn*) og helst vera av god ætt (*konungr*). Det vert òg argumentert for at tittelen *jarl* ikkje ber i seg ei underordning under kongen i den eldste tidi, men at *jarl* i visse regionar er ein eigen fyrstetittel på lina med *konungr*.

Krister Vasshus: Personnavne i runeindskrifter på guldbrakteater

Brakteater er ei av dei arkeologiske funngruppene som ofte gir ekstra bonus med òg å innehalda runeinnskrifter. Fleire av innskriftene kan godt tolkast som personnamn, og i dette innlegget vil eg ta opp namnefagleg og tverrfaglege spørsmål som er relevante når ein bruker namnematerialet i tverrfagleg forsking. Er det sikkert at det er snakk om personnamn? Er det maskuline eller feminine namn? Kan me stola på at runeinnskriftene er riktig gjengitt av runeristaren, eller korrekt avkoda av lesaren? Emnet er stort, og eg kjem til å invitera publikum inn i samtalen.